

ΘΕΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Η κοινωνία μετά το τέλος της Εικονομαχίας ως το Σχίσμα των 2 Εκκλησιών

Ανώτερη Αριστοκρατία

Από τον 8^ο αιώνα το Κράτος επεδίωκε να αντικαταστήσει τους παλιούς μεγάλους γαιοκτήμονες με μια παλατιανή αριστοκρατία έμμισθη για τα αξιώματά της. Η παλατιανή αριστοκρατία προσέλκυσε στην Κωνσταντινούπολη τις οικογένειες των νέων γαιοκτημόνων, για να εξασφαλίσουν ένα προσοδοφόρο αξίωμα.

Από τα τέλη του 10^{ου} αιώνα η αριστοκρατία της γης και η αριστοκρατία των αξιωμάτων συνδέονται με επιγαμίες και ενοποιούνται. Κυριαρχούν κοινωνικά και οικονομικά στην Κων/πολη οι **βασίλικοι**, που μονοπωλούν τα κυριότερα στρατιωτικά και πολιτικά αξιώματα. Είναι άπληστοι για πλούτο από φόβο μήπως διακοπεί η εύνοια του αυτοκράτορα προς αυτούς. Οι **δυνατοί**, οι μεγάλοι γαιοκτήμονες, ασκούν ασφυκτική πίεση στις αγροτικές κοινότητες και στους δήμους.

Η κοινωνία του χωριού και η πάλη κατά των δυνατών

Στο βυζαντινό **χωρίον** (κοινότητα), το οποίο εμφανίζεται τον 6^ο αιώνα, αναμφισβήτητο ηθικό κύρος έχει ο ιερέας ως κυρίαρχη φιγούρα, αλλά την μεγαλύτερη οικονομική δύναμη έχουν οι δυνατοί, οι οποίοι συχνά ζουν απόμερα από το χωριό. Τον κορμό του πληθυσμού αποτελούν οι ελεύθεροι μικροϊδιοκτήτες, βοηθούμενοι συχνά από δούλους. Όταν αυτοί υπερφορτώνονται από φόρους, παραχωρούν τη γη τους και προτιμούν να γίνουν **πάροικοι** των δυνατών, δηλαδή εξαρτημένοι για εργασία και γη από τους γαιοκτήμονες. Ο φόρος των γεωργών που εγκατέλειπαν τη γη τους επιβάρυνε τους γείτονες, οι οποίοι εγκατέλειπαν και αυτοί, καθώς αδυνατούσαν να πληρώσουν.

Μια από τις σημαντικότερες πλευρές της εσωτερικής πολιτικής των Μακεδόνων Αυτοκρατόρων ήταν ο αγώνας κατά των δυνατών. Ισχυρό πλήγμα εναντίον τους ήταν το **αλληλέγγυον**, νόμος που υποχρέωνε τους εύπορους γείτονες να καταβάλλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας.

Η εμποροβιοτεχνική (μεσαία) τάξη

Αυτή η τάξη ήταν η πηγή της ευημερίας του Βυζαντίου και αποτελείτο από τολμηρούς μεγαλεμπόρους που εγκατέλειπαν προσωρινά την οικογένειά τους, για να εμπορευτούν τα πολύτιμα προϊόντα της Ανατολής (καρυκεύματα, πολύτιμους λίθους και υφάσματα) σε μακρινά ταξίδια με τεράστια κέρδη. Η τάξη των επιχειρηματιών άρχισε να συμμετέχει ενεργά στην πολιτική ζωή της Αυτοκρατορίας και απέκτησε τη δυνατότητα να ενθρονίζει και να εκθρονίζει Αυτοκράτορες. Τα μέλη της έγιναν δεκτά στη Σύγκλητο.